

concedit hanc dispensationem, in rescripto additur clausula: *Dummodo paternae incontinentiae imitator non sit*. Archiepiscopus Avenionensis an. 1653 quaesivit quid executor facere deberet ut hanc clausulam adimpleret. S. C. C. reposuit eandem quaestionem propositam fuisse ab episcopo Sarzanensi eique redditum fuisse die 23 Dec. 1596 hoc responsum: « Clausulae illi: *Dummodo paternae incontinentiae imitator non sit*, in litteris dispensationis appositae, non aliter per episcopum satisfieri, quam inquirendo quod nihil bonis moribus indignum compererit: quod si integro decennio dispensandus probe vixit, debere exequi litteras dispensationis, quamvis prius incontinentiae nomine suspectus esset; sed in hoc casu debere episcopum accuratius inquirere ad diluendam prioris vitae suspicionem (1) ». Saepius in dispensatione ad ordines additur etiam expresse limitatio: *Usque ad presbyteratum inclusive*. In supplici libello exprimi debet etiam species illegitimitatis, num scilicet orator filius naturalis sit, an adulterinus, vel incestuosus, vel sacrilegus (2); sed non sub poena nullitatis dispensationis.

244. b) *Episcopus*, qui ex *cit. cap. 1, cit. tit., in 6º*, potest dispensare pro prima tonsura, ordinibus minoribus et beneficio non curato; quam dispensationem episcopum concedere posse sive expresse sive tacite, e. g. si vitiosam originem dignoscens, tonsuram confert, probat Card. Petra, *l. c., n. 49*, contra Corradum, *Praxis etc., I, III, n. 4*, aliosque (*n. 234*). Proinde episcopus dispensare nequit nec pro ordinibus sacris, nec pro beneficio curato, nisi forte cura animarum accessorie eidem adnexa sit (3); cui aequiparantur dignitates et personatus, ex *cap. ult., cit. tit.*, et nec pro canonicatibus ecclesiae cathedralis cum eisdem ex Conc. Trid., *sess. XXIV, cap. VII, de ref.* adnexus sit ordo sacer (4). Bonifacius VIII, *l. c.*, tradens episcopum posse

(1) Ben. XIV, *De Syn., XIII, XXIV, n. 22*; Card. Petra, *l. c., n. 38*.

(2) Card. Petra, *l. c., n. 17 sequ.*; Corradus, *Praxis etc., III, I, n. 3*; Boenninghausen, *III, pag. 115*.

(3) Passerini, *De electione, cap. XXV, n. 199*; Boenninghausen, *III, pag. 96*.

(4) S. Alph., *VII, n. 429*, plures alios citans; De Angelis, *I, XVII*,

dispensare pro beneficio non curato, addit: « Dummodo beneficium sit tale super quo poterit ab episcopo dispensari ». Nimirum episcopus dispensare nequit super beneficio non curato quod a patre irregularis immediate possidebatur; aut quod est in ecclesia in qua pater habet vel habuit beneficium; aut quod ex lege foundationis, vel ex consuetudine vel ex privilegio ordinem sacrum adnexum habet, seu non nisi legitimo conferri potest (1). Praeter hos casus episcopus dispensare potest super beneficio non curato, ideoque et super canonicatu ecclesiae collegiatae (2). Ceterum Cardinalis Urbis Vicarius illegitimos absque dispensatione apostolica ne ad primam quidem tonsuram admittere solet (3). At episcopum non posse dispensare ab hac irregularitate occulta in vim decreti Conc. Trid., *sess. XXIV, cap. IV, de ref.*, vix dubium est (*n. 221*), cum haec irregularitas sit ex defectu.

Haec quidem de potestate dispensandi episcopo a jure communi concessa; nam per indultum a Sede Apostolica obtentum majores potestates episcopum habere posse palam est. Quaesitum fuit: « An in *art. 2 (formulae II)* virtute facultatis datae dispensandi a quibuscumque irregularitatibus, comprehendatur facultas dispensandi etiam ab irregularitate ex defectu natalium »; et S. C. de Prop. Fide *die 21 Sept. 1828* reposuit affirmative (4).

245. Quaeritur quinam episcopus hac dispensandi potestate polleat. Certum est hanc potestatem non habere episcopum familiaritatis. Ad rem Card. Petra, *l. c., n. 45*: « Neque est praetereundum quod episcopus, licet familiarem suum non subditum ordinare valeat, concurrente triennali servitio, ex Conc. Trid., *sess. XXIII, cap. IX, de ref.*, attamen secum dispensare nequit super illegitimitate, ut docent

n. 4; Reiff., *n. 10*. Nonnulli putant episcopum posse dispensare et in canonicatu ecclesiae cathedralis eorumque sententiam S. Alph., *l. c.*, habet probabilem. Id admittimus in casu quo ordo sacer, contra citatum decretum Tridentinum, canonicatui adnexus ab episcopo non fuit.

(1) Glossa, *l. c., v. tale*; Reiff., *l. c., n. 12, 13*.

(2) Reiff., *l. c., n. 10*; S. Alph., *l. c., n. 428*.

(3) Honorante, *cap. I, not. I, circa finem*.

(4) Collectanea S. C. de Prop. Fide, *n. 1176*.

doctores plena manu congesti a *Barbosa*, ad *cit. cap. IX*, n. 16, et olim resolvit S. C. ejusdem Concilii interpres die 5 Febr. 1604, ibi: *Illegitimus nequit dispensari ad ordines minores ab episcopo ratione familiaritatis triennalis, lib. posit. 55, pag. 853*, ubi Card. Alciatus optime rationem ita assignat, quia familiaritas aufert tantum impedimentum subjectionis quoad ordinationem, non autem defectum natalium; *Navarr., Cons. XIII, De temp. ordinat.* Neque efficitur quis subditus nisi post beneficium, nec beneficium potest conferri nisi ordinato, et ordinari non potest nisi habilis ». Igitur jus ordinandi non secumfert jus dispensandi, cum pro dispensatione requiratur vera et proprie dicta subiectio jurisdictioni ordinantis (n. 219). Proinde in genere dispensare potest tantum episcopus dioecesis ad quam promovendus pertinet.

246. c) *Praelati inferiores cum potestate quasi episcopali*, et, sede vacante, *capitulum* ac deinde *vicarius capitularis*, possunt dispensare in his in quibus episcopus potest. Quamquam enim haec dispensandi potestas in *cit. cap. 1, cit. tit., in 6º*, episcopo asseratur, tamen nomine episcopi etiam praedicti intelliguntur: praeterea haec episcopi dispensandi potestas est ordinaria, et ideo in eam, sede vacante, *capitulum* et *vicarius capitularis* succedunt (1). *Vicarius autem generalis* nequit dispensare nisi ex mandato speciali.

247. 3º *Solemni professione religiosa*: quod aperte traditur in *cit. cap. 1, De filiis presbyterorum.*: « Ad sacros ordines non promoveantur, nisi aut monachi fiant, vel in congregatione canonica regulariter viventes: praelationem vero nullatenus habeant ». Proinde irregularitas non cessat per susceptionem habitus religiosi aut per ingressum in religionem.

Recentiores canonistae communiter docent (2) *de jure communi* professionem tantum solemnem tollere hanc irregularitatem; hinc non professionem simplicem in congrega-

(1) Reiff., l. c., n. 15; De Angelis, l. c.; Suarez, disp. L, sect. V, n. 6; Navarrus, Cons. VII, De filiis presbyterorum.

(2) De Angelis, I, XVII, n. 4.

tionibus religiosis cum votis simplicibus, aut in ordinibus regularibus cum votis solemnibus post novitiatum, juxta hodiernam disciplinam. Diximus *de jure communi*; nam professio simplex in societate Jesu, ex Gregorii XIII const. *Ascendente Domino*, edit. 8 Kal. Junii 1854, hunc effectum habet. Obstare videntur citata verba: *Vel in congregatione canonica regulariter viventes*, et quae his similia leguntur in *can. 1, dist. 56*, in Decreto, idest filios presbyterorum arcendos a clero, nisi in *coenobiis* aut *canoniis* religiose probati fuerint conversati. Sed responderi potest has congregationes canonicas aut canonicas non posse esse instituta religiosa cum votis simplicibus quae tunc temporis non aderant; sed potius esse ordines canonicorum regularium qui habebant vota solemnia. Ceterum professionem simplicem satis non esse ad auferendam hanc irregularitatem, ex eo etiam confirmatur quod tamquam speciale privilegium Societati Jesu id concessum fuerit. Praeterea id aperte tradidit S. C. EE. et RR. die 20 Jan. 1860. Nam cum inter alia dubia proposita circa novitios qui ante vota solemnia emisserunt professionem simplicem juxta recentem disciplinam, archiepiscopus Mexicanus proposuisset sequens: « 2º Possuntne provinciales dispensare cum novitiis defectu natalium laborantibus ante emissionem votorum solemnium ad hoc ut his ordines conferantur? » S. C. reposuit: « Ad 2ºm: Affirmative pro prima tonsura et ordinibus minoribus, quatenus provinciales ex apostolico indulto legitime gaudeant facultate dispensandi super dicta irregularitate eaque revocata non fuerit ». Remota autem per professionem religiosam solemnem, haec irregularitas non reviviscit, si professus ordinem dimiserit; qui proinde per se adhuc poterit in saeculo sine dispensatione altiores ordines recipere, receptos exercere et beneficia acceptare (1). E converso illegitimus sine dispensatione ordinatus in saeculo, si deinde religionem solemniter profitetur, eo ipso potest in receptis ordinibus ministrare et alios recipere.

248. Attamen ex relato *cap. 1, De filiis presbyterorum*,

(1) *Barbosa*, in *comm. cit. cap. 1, De filiis presbyterorum*, n. 2, cum aliis pluribus.

patet, non obstante solempni professione religiosa, illegitimum excludi a praelaturis seu regularibus seu saecularibus. Haec prohibitio, quatenus respicit praelaturas praeter episcopalem consecrationem, non est irregularitas, sed simplex prohibitio. De ea agit tractatus de regularibus. Ceterum plures ordines religiosi habent privilegium dispensandi pro praelaturis.

b) De irregularitate ex vitio corporis (1).

249. Nos ob materiae connexionem heic recensem omnia vitia corporis quae ab ordinibus arcent. Nonnulla continent veras irregularitates, alia potius impedimenta simpliciter, sive quia temporanea sunt, sive quia arcent jure divino. De mutilatione vero active considerata sermo est infra ubi de irregularitate ex homicidio vel mutilatione.

250. In veteri lege Deus a sacerdotio exclusit illos qui maculam in corpore haberent, ut legitur in *Lev.*, XXI, 17 sequ.: « Loquere ad Aaron: homo de semine tuo per familias, qui habuerit maculas, non offeret panes Deo suo, nec accedet ad ministerium ejus; si caecus fuerit, si claudus, si parvo, vel grandi, vel torto nasu, si fracto pede, si manu, si gibbus, si lippus, si albuginem habens in oculo, si jugem scabiem, si impetiginem in corpore, si herniosus ». Haec lex, utpote caeremonialis, morte Redemptoris cessavit: sed ex una parte nonnulli defectus corporales ipso jure divino a sacerdotio christiano removent, et ex alia Ecclesia merito constituit alios quoque defectus perpetuo arcere ab omnibus gradibus sacrae hierarchiae ordinis, seu constituit irregularitatem ex defectu corporis.

251. Sacrorum canonum dispositiones hac de re exponentes, recolimus in primis quinque saeculis, praesertim in Ecclesia Graeca, vitium quodcumque corporis, salvis prohibitionibus juris divini, non constituisse impedimentum ad sacerdotium aliosque sacrae hierarchiae gradus (2); sed

(1) Vide canonistas in tit. *De corpore vitiatis ordinandis vel non*, XX, lib. I Decret.; et in tit. *De clerico aegrotante vel debilitato*, VI, lib. III Decret.

(2) Thomassinus, p. II, lib. I, cap. LXXVIII, n. 1 sequ.

potius vigiisse principium: *Non corporum vitia, sed religio et vita contemplantur*, ut legitur in Constitutionibus Apostolicis, lib. VII, cap. XXIII. Thomassinus, l. c., putat Hilarium Papam primum prohibuisse, quominus assumerentur illitterati et *carentes aliqua parte membrorum*, vel *aliqua membrorum damna perpessi*. Gelasius Papa id rursus inculcavit in epistola ad episcopos Lucaniae, cujus fragmenta referuntur nonnullis erroribus admixta in *can. 1, dist. 36*, et in *can. 59, dist. 50*, in Decreto: « Nec fas esse confidat quisque pontificum bigamos aut conjugia sortientes ab aliis derelicta, sive quoslibet poenitentium, vel sine litteris, vel *corpore vitiatos*, vel conditionarios, aut curiae publicarumque rerum nexibus implicatos, aut passim nulla temporis congruentis expectatione discussos, divinis servituros applicare mysteriis... Illitteratos quoque et *nonnulla parte corporis imminutos* sine ullo respectu ad ecclesiasticum didicimus venire servitium etc. ». Patet igitur *corpore vitiatos* declaratos fuisse irregulares, ut modo nos dicimus. Deinde alii canones accesserunt, qui referuntur in citatis titulis, et quos nos infra citabimus de singulis defectibus agentes.

252. At vero non omnes corpore vitiati comprehenduntur sub Gelasiana prohibitione: unde rubrica tituli: *De corpore vitiatis ordinandis vel non*. Re bene perpensa, dici vere potest comprehendere tantum illos qui ob defectum corporalem vel non possunt *omnino* Missam celebrare; vel non possunt celebrare *secure*, idest sine periculo alicujus irreverentiae; *decenter*, idest sine scandalo et admiratione populi; *rite*, idest servatis legibus liturgicis (1). Quod comprehendantur qui Missam celebrare nequeunt *secure* et *decenter*, patet per se, et eruitur ex *cap. 7, De clerico aegrotante*, etc., ubi Eugenius Papa respondet presbyterum cui duo digiti cum medietate palmae abscissi a praedone fuerant, non posse Missam celebrare « quia nec *secure* propter debilitatem, nec sine scandalo propter deformitatem membri, hoc fieri posse confidimus ». Et Alexander III in *cap. 1, De corpore vitiatis* etc., permittit presbytero Missae cele-

(1) S. Alph., VII, n. 404; Pirhing, I, XX, n. 1; Reiff., V, XXXVII, n. 80 sequ.

brationem « cum ipse non perdiderit tantum de digito, quin sine scandalo possit solemniter celebrare ». Comprehendi etiam illum qui solum nequit sacrae liturgiae leges notabiliter servare in Missae celebratione, doctores indicant quando dicunt induci irregularitatem per vitium corporis prohibens *congruum* exercitium ordinis sacerdotalis (1); praeterea id constat tum ex exemplis et auctoritatibus infra afferendis, tum ex ipsamet rei natura; quia si Titius nequit leges liturgicas adimplere, eo ipso aliqua admiratio et scandalum populi oriatur necesse est, et praeterea manifeste patet non posse promoveri, nisi cum licentia illius qui potest ab his legibus dispensare. Qui vero praeter hos omnes minoribus corporis vitiis laborant, nullatenus comprehenduntur sub Gelasianis decretis.

253. Porro taliter corpore vitiati prohibentur juxta Gelasiana decreta *divinis applicari ministeriis vel ad ecclesiasticum venire servitium sub ullo respectu*.

Proinde hac irregularitate laici prohibentur etiam a prima tonsura, quia in confesso est apud omnes illum qui admittitur ad primam tonsuram, divinis applicari ministeriis, ut docet Rota apud Garcias, XIII, XII, n. 28, et ad ecclesiasticum venire servitium sub aliquo respectu; qui autem clerici jam sunt, prohibentur ab omnibus ordinibus non susceptis. Ratio ultima est quam de irregularitate in genere indicavimus (n. 167), quia scilicet cum omnes ordines et ipsa prima tonsura respiciant sacerdotium, exclusus a sacerdotio censetur etiam ab omnibus hierachiae gradibus repulsus (2). Proinde sustineri nequit id quod tradunt plures apud Garcias, l. c., n. 23 sequ., quibus accedit d'Annibale, I, § 414, male citans Suarez, scilicet irregularitatem quae oritur ex corporis impotentia, ab his tantum ordinibus suscipiendis prohibere, quibus quis congrue defungi non potest.

(1) S. Alph., l. c.; Pirhing, l. c.; Salm., X, IX, n. 66; Schmalz., I, XX, n. 1.

(2) Suarez, disp. LI, sect. II, n. 11; De Angelis, I, XX, n. 3; Navarrus, XXVII, n. 200; Bonacina, L, n. 58; Garcias, l. c., n. 3; S. Alph., VII, n. 413, cum *communi*, melius cum *communior*.

Praeterea clerici hac irregularitate prohibentur etiam ab usu receptorum ordinum (n. 153). Nempe si vitium antecedit ordinationem et corpore vitiatus ad eandem sine dispensatione accessit mala fide celans vitium, prohibetur ab omnibus actibus male recepti ordinis laico non permissis (1), ne ex sua fraude aliquod commodum reportet; si vero vitium sequitur ordinationem, vel, eo antecedente, ordinatio recepta fuit bona fide, corpore vitiatus prohibetur tantum ab actu ordinis quem nequit ponere secure, decenter et rite, non vero ab aliis; e. g. sacerdos caecus nequit Missam celebrare, sed bene potest absque ulla dispensatione audire confessiones. Hinc in *cit. cap. 7, De clerico aegrotante, etc.*, Eugenius Papa post relata verba (n. praec.) addit: « Ipsum autem fungi caeteris sacerdotalibus officiis minime prohibemus ». Imo pro irregularitate ad actum ordinis jam recepti, nominatim ad Missae celebrationem, requiritur major causa quam pro irregularitate ad ordinem suscipiendum, quia ordinatus habet jus ad exercitium ordinis, et gravior ratio exigitur ad jus acquisitum auferendum quam ad jus non conferendum juxta illud: *Turpius ejicitur, quam non admittitur hospes*. Hinc fieri optime potest ut periculum, indecentia aut impossibilitas implendi nonnullas rubricas, quae sufficit ad impediendam ordinationem, non sufficiat ad impediendam Missae celebrationem; quod exemplis infra afferendis constabit.

Tandem haec irregularitas impedit etiam beneficii collationem et assecutionem, quod ex dictis supra et n. 172 facile intelligitur. Scilicet corpore vitiatus laicus qui promotus fuit mala fide, nullum obtinere potest beneficium; clericus qui vitium contraxit post ordinationem, vel si antea contraxit, promotus fuit bona fide, illud tantum beneficium potest obtinere quod non requirit actum ordinis sibi prohibitum.

254. Quando autem aliquis defectus corporalis secumferat irregularitatem sive ad ordines suscipiendos sive etiam ad actum ordinis suscepti, aliquando est aut per se evidens,

(1) De Angelis, l. c., n. 5; Suarez, l. c., n. 13, ex *cap. 6, De corpore vitiatis, etc.*

aut jure definitum. In aliis autem casibus quoad laicos vel clericos saeculares judicat episcopus, uti doctores colligunt ex *cap. 2, De corpore vitiatis* etc. Idest si agitur de exercitio ordinis recepti, episcopus domicilii et fortasse etiam episcopus quasi-domicilii, quorum tamen iudicio episcopus loci in quo ordo exercetur, stare non tenetur; si agitur de ordinibus conferendis episcopus proprius qui ordinat, aut dat litteras dimissorias, sed in hoc altero casu episcopus ordinans non tenetur ejus iudicium admittere (1). Quoad regulares, disputant doctores utrum iudicet superior regularis (2), an episcopus ordinans (3). Putamus iudicare superiorem, si agitur de exercitio ordinis recepti, et fortasse etiam si agitur de ordinibus suscipiendis; sed cum episcopus ordinans certe possit in casu illius iudicium non admittere, quaestio in praxi nullius momenti est. Idem repetas quoad subditos etiam saeculares abbatis. Episcopus vero, praelatus inferior et superior regularis in hoc ferendo iudicio ad errorem evitandum sequantur jurisprudentiam S. C. C.; quae ut prae oculis habeatur, nos infra plures causas referimus.

255. Omnibus perpensis et facto experimento coram magistro caeremoniarum, si certum est vitium corporis non secumferre irregularitatem, dispensatione opus non est; si est dubium, episcopus dispensare poterit (*n. 230*); si est certum, solus R. P. potest hanc dispensationem elargiri juxta ea quae diximus *n. 212* et expresse tradit Gelasius Papa in verbis relatis *n. 251* (4). Praxis Sedis Apostolicae est ut facilius dispensetur cum sacerdote jam promotus quam cum laico aut clerico promovendo praesertim ad sacros ordines, cujus praxis rationem habes *n. 253*. In eodem defectu SS. CC. aliquando concedunt, aliquando denegant dispensationem juxta circumstantias; nam gratiam faciliorem reddunt morum honestas et scientia oratoris, ejus et suorum parentum paupertas, necessitas dioecesis aut parochiae, vo-

(1) Suarez, *De censuris, disp. LI, sect. II, n. 16*; S. Alph., VII, n. 414.

(2) Suarez, *l. c.*; S. Alph., *l. c.*; Salm., X, IX, n. 78.

(3) Barbosa, *De off. et pot. episc. alleg. 42, n. ult.*

(4) S. Alph., VII, n. 414, affirmat superiores regulares posse dispensare.

tum episcopi aut populi, causa sancta aut honesta defectus corporalis, etc. Sed semper exigere solent SS. CC. ut, facto prius experimento coram magistro caeremoniarum, Ordinarius referat de natura et gravitate corporalis defectus (addito fortasse medici testimonio), et quomodo Missae celebrationem impediatur. Proinde ad parcendum tempori expedit ut hoc votum Ordinarii post praedictum experimentum adnectatur instantiae, quae Romam mittitur. Tandem rescripto gratiae, saepe in forma commissaria exarato, adduntur opportuna conditiones pro qualitate vitii corporalis. Frequentiores sunt ut orator celebret cum assistentia alterius sacerdotis aut diaconi, ex *can. 15, caus. 7, quaest. 1*, in Decreto, et celebret in oratorio privato, vel in ecclesia, sed eo tempore et loco quo pauci adstant, etc.

256. Modo praecipui defectus corporales expendendi sunt.

Caecus qui facultate visiva in utroque oculo caret, est profecto irregularis. Dispensatio in tali casu ad ordines suscipiendos, praesertim laico aut in minoribus ordinibus constituto, numquam conceditur. Ita in *cit. Neapolitana, Irregularitatis, 13 Sept. 1814*, haec dispensatio fuit denegata acolytho qui nullam exteriorem deformitatem praeseferebat, sed ita oculis captus erat, ut vix lucem a tenebris discerneret, etsi orator ab undecim episcopis commendaretur, optimis moribus polleret, scientias calleret, valeret recitare memoriter matutinum B. M. V. et horas canonicas, idoneus esset in explendis omnibus Missae caeremoniis et tandem fortunae bonis abundaret ita ut facile posset assistentem sacerdotem sibi comparare. E contrario dispensatio non raro conceditur sacerdoti qui factus est caecus, data simul licentia ut eandem Missam B. M. V. orator semper celebret. Concessa fuit haec dispensatio in *Florentina, 23 Aug. 1727*.

257. Etiam *caecutiens* ita ut nequeat decenter legere in missali, est irregularis, nisi instrumento facultas visiva juvari possit. Ordinato conceditur licentia celebrandi semper Missam B. M. V.; vel celebrandi Missam B. M. V. in diebus festis et duplicibus, in diebus autem ferialibus Missam defunctorum, additis semper clausulis quod non sit omnino

caecus et memoriter non recitet; insuper datur Ordinario commissio licentiam revocandi, si orator omnino caecus evadit. In *cit. Florentina*, 2 Aug. 1727, refertur sacerdotem J. caecutientem similem licentiam obtinuisse, qui deinde caecus factus aliam licentiam petiit et habuit a S. C. C.; quae pariter hanc licentiam concessit in *Venetiarum*, 23 Febr. 1851. At ad ordines recipiendos dispensatio caecutienti non datur, praesertim si aliquod est dubium de plena caecitate superventura. Ita dispensationem recusavit S. C. in *Vercellen.*, 28 Jan. 1860; in *Carcassonnen.*, 27 Febr. 1860; in *Colonien.*, 13 Sept. 1863, etc. Multo magis hanc dispensationem negavit in *Basileen.*, 4 Sept. 1869, in qua orator caecus erat in oculo sinistro et parum videbat in dextero ita ut ex testimonio magistri caeremoniarum debuisset quotidie dicere Missam votivam de B. M. V. aut Missam *de requie*. Tandem qui strabo est, seu qui obliquo intuetur, nullo modo est irregularis.

258. Quid vero si quis uno tantum oculo videt?

Est certe irregularis in duobus sequentibus casibus: 1° Si alter oculus erutus est, ex *can. ult., dist. 55*, in Decreto: « Illi cui erutus est oculus, non possunt secundum canones sacerdotii jura concedi »; 2° Si alter oculus gravem habet maculam; quod eruitur ex *cap. 2, De corpore vitiat.*, etc. In his duobus casibus irregularitas est ex deformitate, non solum ad ordines recipiendos, sed etiam, defectu superveniente post receptum sacerdotium, si gravior sit, ad Missae celebrationem. Utrum vero irregularitas persistat, si deformitas oculi eruti reparetur per oculum vitreum, collige ex infra dicendis.

Modo videamus utrum adsit necne irregularitas si cui uno tantum oculo videnti alter oculus nec graviter maculatus nec erutus est, aut si erutus, suppletur apparenter oculo vitreo. Adhuc triplex casus fingi potest. 1° Si potentia visiva oculi boni non est sufficiens ad legendum canonem sine indecenti capitis conversione, irregularitas est tum ad ordines suscipiendos (*n. praec.*), tum etiam defectu superveniente, post sacerdotium, ad Missae celebrationem. 2° Si potentia visiva est quidem sufficiens hic et nunc,

sed iudicio medici defectura, irregularitas est ad ordines suscipiendos (1). 3° Tandem si potentia visiva est sufficiens et firma, rursus distinguendum est. Si oculus bonus est oculus dexter, et oculus caecus est oculus sinister qui appellari solet *oculus canonis*, communior sententia censet irregularitatem non adesse nec ad ordines suscipiendos, nec ad Missae celebrationem (2); quia ex una parte canon specialis pro hoc casu non adest, et ex alia hic casus non comprehenditur sub principio generali exposito (*n. 252*). Alii putant adesse irregularitatem saltem ad ordines suscipiendos (3), quia aliqua populi admiratio in talis viri promotione semper aderit, et vix fieri potest ut aliqua indecens capitis conversio, procedente praesertim aetate, necessaria non sit pro canone legendo; quae quidem admiratio et indecentia satis non erunt ad interdicendam sacerdoti Missae celebrationem, sed sufficient, juxta Gelasianum decretum, ad prohibendam ordinum collationem. Huic sententiae favet S. C. C. Nam in *Florentina*, 19 Apr. 1823, *per summaria precum*, cum expositum fuisset oratorem privatum facultate visiva in oculo sinistro sine ulla deformitate, tanta in oculo dextero virtute videndi pollere, ut libere, expedite et absque indecora faciei conversione canonem legere posset, responsum fuit: « Consulendum SSmo ut per Breve facultas concedatur archiepiscopo dispensandi et habilitandi oratorem ad omnes ordines usque ad presbyteratum inclusive ». Item in *Hydruntina*, 21 Febr. 1824, pariter *per summaria precum*, simili omnino casui similis data fuit responsio: « Pro gratia dispensationis, et habilitationis, facto verbo cum SSmo ». E contrario si oculus bonus est oculus sinister, et oculus caecus est oculus dexter, omnes admittunt ob allatam rationem non esse ir-

(1) Suarez, *disp. LI, sect. II, n. 13*.

(2) Navarrus, *XXVII, n. 190*; D'Annibale, *I, § 414*; Pirhing, *I, XX, n. 6*; Reiff., *V, XXXVII, n. 83*; S. Alph., *VII, n. 404*, cum pluribus aliis; quam sententiam Suarez, *l. c.*, habet practice probabilem pro ordinibus suscipiendis, certissima pro Missae celebratione.

(3) Suarez, *l. c.*, Salm., *X, IX, n. 66*.

regularitatem in praedictis circumstantiis nec ad Missae celebrationem nec ad ordinum susceptionem (1).

259. *Surdaster*, idest difficulter audiens, non est irregularis; item surdus ex una tantum aure. *Surdus* vero ex utraque aure non est irregularis pro Missae celebratione, si defectus superveniat post receptum sacerdotium. Communissima sententia docet esse irregularem pro ordinibus suscipiendis (2). Passim citatur pro hac irregularitate *can. 77 Apostolorum*: « Qui vero mutus, surdusque et caecus est, episcopus non efficitur, non quia ablaeso corpore est, sed ne ecclesiastica impediatur munia ». Sed fatendum est canones Apostolorum vi legis carere. Potius haec irregularitas deducitur ex Gelasiana prohibitione, quia surdus est corpore vitiatus, et cum non possit vocem audire ministri, nequit Missam celebrare sine aliqua indecentia. S. C. C. dispensationem ab hac irregularitate concessit in *Treviren.*, 27 Jan. 1855. Cum enim orator ita surditate laboraret, ut si ad sacerdotium promoveretur, non potuisset ministrum Missae respondentem audire, S. C. reposuit: « Pro gratia dispensationis super enuntiato defectu, et habilitationis ad suscipiendam, servatis servandis, primam clericalem tonsuram, necnon minores et sacros ordines usque ad presbyteratum inclusive, facto verbo cum SSmo ». E contrario hanc dispensationem denegavit in *Melphictensi*, 25 Jan. 1806. Nam quidam diaconus, cum ex venerea lue amisisset auditum et pene vocem, ita ut facto experimento coram episcopo et caeremoniarum magistro, Missas tantum privatas celebrare potuisset nullumque aliud ministerium ecclesiasticum implere, post tres annos, peracta poenitentia, prouti episcopus testabatur, dispensationem petiit a S. C. C. quae, proposito dubio: « An sit consulendum SSmo pro dispensatione ab irregularitate in casu », reposuit *negative*. In folio notatur nullo juris loco cautum esse ut qui vitio vo-

(1) S. Alph., VII, n. 404; D'Annibale, I, 414, cum communi.

(2) Salm., X, IX, n. 67; Suarez, l. c., n. 13; Bonacina, II, II, n. 7; D'Annibale, l. c.; S. Alph., VII, n. 405, cum communissima, contra Henriquez, Gobat, etc. quorum sententiam habet probabilem Navarrus, *Cons. VI et VII, De corpore vitiatis*.

cis et auditus laborat, sit irregularis, sed hanc irregularitatem deduci ex principio generali.

260. Sunt etiam irregulares illi qui *faciem ustulatam* habent (1) aut *valde maculatam* (2); quibus abscissa sunt *labia*, aut *nares*, aut *aures*, nisi hic ultimus defectus capillis tegi possit; *leprosi*, qui ex *cap. 3 et 4, De clerico aegrotante etc.*, prohibentur celebrare *pro scandalo et abominatione populi*, ac proinde videntur posse in loco privato (3). Idem repetas de iis qui habent *labia corrosa*, aut *morbo gallico foris apparente laborant*, etc.

261. *Mutus* qui nullatenus loqui potest, ita a statu clericali arcetur jure divino, ut R. P. nequeat cum ipso dispensare pro ordinibus hierarchicis. Imo nonnulli de ipsa ordinationis validitate dubitant (4), licet immerito, quia mutus si Missam hic et nunc celebrare nequit, id est per accidens. Ceterum dispensatio nec ad primam tonsuram umquam conceditur. Est quoque irregularis qui verba integra proferre nequit, aut eadem pronuntiat modo inintelligibili, aut penitus praecipitanter, vel qui blaesus est ita ut risum moveat; qui defectus, si magnam secumferunt indecentiam, possunt quoque eum qui jam fuerat sacerdotio initiatus, prohibere a Missae celebratione (5). Haec firmantur ex responsione S. C. C. in *Imolensi*, 14 Apr. 1852. Nam B., ceteroquin optimis moribus imbutus, verba omnia sufficienter proferre valebat ita tamen ut qui numquam ipsi familiares fuissent aut ignorassent ea, quae recitaret, nullo fere modo percipere possent quae pronuntiaret, verba, sed vocis tantum sonum audirent. Uno verbo B. erat notabiliter balbutiens, aptus ad unam Missae privatae recitationem, non vero ad alia ecclesiastica ministeria. Magister caeremoniarum, facto experimento, referebat exinde oriri posse aliquam in populo admirationem, sed non notabilem. S. C. C. reposuit non esse consulendum SSmo pro dispensatione.

(1) Layman, VII, I; D'Annibale, l. c.

(2) S. Alph., l. c., n. 411; D'Annibale, l. c.

(3) S. Alph., l. c.

(4) Suarez, *De censuris, disp. XL, sect. I, n. 4.*

(5) S. Alph., l. c., n. 406; D'Annibale, l. c.; Leurenus, I, XX, n. 3.

Neque hic silentio praeterire possumus mirandum factum, quod ex antiquis historiae ecclesiasticae monumentis narrat Thomassinus, *p. II, lib I, cap. LXXVIII, n. 2*, de Ammonio sanctissimo monacho: « Omnibus enim virtutum ornamentis locupletissimus vir, humilitate vero praecellens, quae virtutum parens et custos caeterarum est, videns impetum facturos in se qui vim adferrent cogentque episcopatu initiari, auriculam sibi abscidit alteram, atque ita demum securus, ut sibi videbatur, episcopalis sarcinae, ad turbam quae confluxerat, dixit: *Me deinceps ne volentem quidem lex sacerdotalis ordinari permittit. Nam neminem qui non sit integris membris, sacerdotem institui fas est.* Illi, re infecta, defluerunt; at cum interim rescissent, ei legi pondus et vim in Synagoga fuisse, at de ea observanda nihil omnino laborare Ecclesiam, ut quae virtutum, non membrorum, integritatem carissimam et commendatissimam habeat... regressi sunt protinus, ut ei manus injicerent; et abstinerunt se tamen a vi inferenda, quod comminaretur linguam se sibi ipsam excisurum, ut ne posset quidem sacerdotio fungi ».

262. Est etiam irregularis tum ad Missae celebrationem tum ad ordines recipiendos, qui neutrum *brachium* aut alterutrum tantum habet, vel habet utrumque, sed tali infirmitate laborat in utroque vel alterutro, ut nequeat Missam secure, decenter et rite celebrare. Pro diminutis aut inhabilibus utroque brachio, frustra peteretur dispensatio.

Alterutro brachio seu dextero seu sinistro carentibus numquam, ni fallimur, concessa fuit dispensatio ad ordines recipiendos. Nec pariter habemus exemplum dispensationis pro Missae celebratione concessae sacerdoti cui amputatum fuisset brachium dexterum. E contrario sacerdoti cui amputatum fuerat brachium sinistrum, dispensatio data fuit per S. C. R. die 8 *Martii* 1884. Nam G. G., missionarius in Vicariatu Apostolico Madraspatanensi, in suis itineribus pro infidelium evangelizatione victum ex venatione quaerebat. Quadam die ignitabulum (*le fusil*) explodens brachium sinistrum ita vulneravit, ut deinde ejus abscissionem pati debuerit. Cum vero petiisset licentiam Missam celebrandi

solo brachio dextero, S. C. reposuit: « SSmus, attentis expositis, preces remittit Rmo Vicario Apostolico Madraspatanensi qui oratori, nomine et auctoritate S. Sedis, expetitam dispensationem ad annum tantummodo concedat, injuncto onere, ut ipsi oratori sacrum litanti alter sacerdos superpelliceo indutus continuo assistat et amoto quovis irreverentiae aut scandali periculo; verum onerata super iis conscientia ejusdem Rmi Apostolici Vicarii qui, antequam hujusmodi experimenti annus expiret, referat eidem SSmo D. N. utrum in Missa ab oratore cum exposito defectu celebrata, aliquod inconueniens ortum fuerit ». Pariter data fuit dispensatio per S. C. C. in *Panormitana*, 20 *Apr.* 1850. Orator enim brachium amputatum supplere studuerat per brachium fictitium affabre elaboratum. Facto experimento coram magistro caeremoniarum, constabat deformitatem celeri per brachium fictitium, oratorem posse omnes caeremonias peragere, et etiam hostiam frangere, si antea per levem incisionem praeparata fuisset. Oratorem archiepiscopus commendabat. S. C. reposuit: « Attentis peculiaribus circumstantiis, consulendum SSmo pro gratia dispensationis et rehabilitationis cum conditione celebrandi in oratorio privato digitalibus aureis vel argenteis quae expleto sacrificio reverenter reponantur, ac praeterea quolibet anno renovandi experimentum coram caeremoniarum magistro ab Emo archiepiscopo vel Ordinario pro tempore deputando, ita ut si orator in aliquo deficiat, reincidat in irregularitatem, et ad S. C. recurrere iterum teneatur, per Breve ». Vide etiam *Burgi S. Sepulchri*, 7 *Jul.* 1787; *Gerundin.*, 26 *Apr.* 1788; *Bajonen.*, 20 *Mart.* et 15 *Dec.* 1827; *Bergomen.*, 27 *Nov.* 1858; *Pampilonen.*, 25 *Sept.* 1859; *Samogitien. seu Cadurcen.*, 22 *Sept.* 1866, etc. etc., in quibus eadem S. C. sacerdotibus eodem defectu laborantibus aliquando censuit dispensationem dandam esse opportunis limitibus circumscriptam, aliquando esse denegandam.

Habentibus alterutrum brachium non amputatum, sed inhabile ad operandum, dispensationem concedi cum minori difficultate facile intelligitur. Sacerdoti habenti brachium sinistrum inhabile haec dispensatio pro Missae celebratione